

Splinters van Harm Hakkoer is soms pijnlijk open – en juist daardoor vaak herkenbaar

Wat hebben een jeugdliefde, een moord in de familie, een tompouce, een mislukte speech, oude brieven en een vlinder met elkaar gemeen? In *Splinters* vormen ze samen het verhaal van een leven. Harm Hakkoer schrijft openhartig over liefde, ouder worden en familie, maar vergeet gelukkig niet om zichzelf uit te lachen.

★★★★☆

Een verhuizing levert soms meer op dan spierpijn en een huis vol dozen.

In *Splinters* vindt Harm Hakkoer tussen oude spullen fotoboeken en dozen vol brieven terug. Daarmee gaat letterlijk een archief van zijn eigen leven open. Wie waren die mensen op de foto's? Waarom schreef hij als jongen wat hij schreef? En waarom herinner je je sommige gebeurtenissen glashelder, terwijl andere compleet uit je geheugen zijn verdwenen?

Die vragen vormen de rode draad van een bijzonder boek waarin korte verhalen, gedichten, brieven en foto's elkaar afwisselen.

Verwacht geen bundel die je netjes van A naar B brengt. *Splinters* springt heen en weer tussen jeugd en ouderdom, verliefdheid en verlies, ernst en flauwekul. De ene keer lees je een intieme brief aan een jeugdliefde, even later begint een wolf een spreekbeurt over het schaap of wordt een tompouce bijna erotisch bezongen.

Dat laatste is typerend voor Hakkoer. Hij neemt zijn onderwerpen serieus, zichzelf gelukkig wat minder.

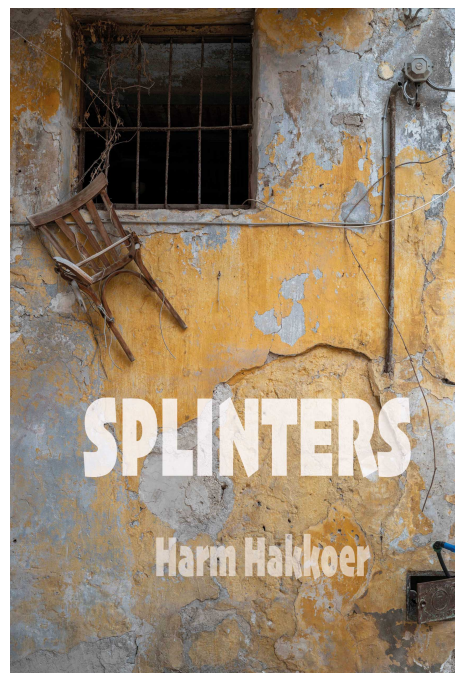
Zo kijkt hij in 'Getallen liegen niet' met enige tegenzin naar de cijfers op zijn weegschaal. In 'Ode aan mijn tempel' verandert hij zijn ouder wordende lichaam vervolgens in een klassieke ruïne die nog altijd bewonderd en vooral aangeraakt mag worden. De humor is soms ondeugend en soms behoorlijk droog, maar voorkomt dat het boek sentimenteel wordt.

Daar staat namelijk veel ernst tegenover.

Een van de aangrijpendste verhalen is 'Sirenes'. Hakkoer keert terug naar 1965, wanneer hij als schooljongen wordt geconfronteerd met een moord binnen de familie. Zijn nichtje komt bij het gezin logeren. Het kind dat hij toen was begrijpt nauwelijks wat er is gebeurd. De volwassenen praten er amper over. Jaren later zijn de vragen er nog steeds.

Juist doordat Hakkoer de gebeurtenis grotendeels door kinderogen beschrijft, komt ze hard aan. Het jongetje gebruikt het drama op school zelfs om interessanter te lijken en verzint details die hij helemaal niet kent. Het is pijnlijk en tegelijk geloofwaardig: kinderen reageren nu eenmaal niet volgens een draaiboek voor rouwverwerking.

Ook de oude liefdesbrieven zijn verrassend.

In een uitvoerige brief aan Michelle uit de jaren zeventig lezen we over een jongen die verliefd is, maar nauwelijks weet hoe hij met verlangen, seksualiteit en onzekerheid moet omgaan. Hij wil met haar condooms kopen, maar durft dat eigenlijk niet. Hij wil haar aanraken, maar is voortdurend bang iets verkeerd te doen. Tegelijk spelen zijn ouders, geloof en de verwachtingen van thuis op de achtergrond mee.

Het zijn precies zulke details die *Splinters* sympathiek maken. Hakkoer presenteert zijn jongere zelf niet als de man die alles achteraf al begreep. Hij laat zien hoe ongemakkelijk volwassen worden kan zijn.

De foto's geven het boek daarbij het karakter van een persoonlijk album. Landschappen, gebouwen, mensen en voorwerpen vormen rustpunten tussen de teksten. Soms begrijp je onmiddellijk waarom een foto naast een verhaal staat; soms moet je zelf het verband leggen. Dat laatste werkt eigenlijk het beste. Dan ontstaat er ruimte voor de lezer.

Die ruimte had Hakkoer zichzelf in zijn teksten soms vaker mogen gunnen. Hij wil graag verklaren wat een gebeurtenis met hem heeft gedaan en vertelt de lezer daardoor af en toe iets wat die zelf al had begrepen. Ook zijn niet alle gedichten even sterk en de taal had op verschillende plaatsen een extra redactieronde kunnen gebruiken.

Toch past iets ongepolijst ook bij dit boek.

Splinters probeert geen perfecte autobiografie te zijn. Het zijn brokstukken: een eerste liefde, ouders, geloof, familie, eenzaamheid, relaties die stuklopen, nieuwe ontmoetingen, reizen, ouder worden en steeds opnieuw de behoefte om te begrijpen waarom je geworden bent wie je bent.

Een van de mooiste beelden staat in 'Atalanta'. Een vlinder landt op de schouder van de verteller, vlak bij zijn hart. Hij wil dat het dier blijft. Natuurlijk vliegt het weg.

Maar het laat wel iets achter.

Dat geldt ook voor de mensen en gebeurtenissen in *Splinters*. Ze zijn voorbij, maar niet verdwenen.

En misschien is dat uiteindelijk wat herinneringen zijn: kleine splinters van mensen die we ooit waren.